

ರೋಮೇ ರೋಲಾ

ಡಾ. ಎಚ್. ಪಾಂಡುರಂಗ ವಿಠಲ

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿದುದು)

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನ (೧೯೨೮), ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂದೇಶ (೧೯೩೧) ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳು ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದುವು. 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನ'ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದ ಅಮೆರಿಕದ ವಿಷಿಯಾ ಮ್ಯಾಗಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದರ ಸಂಪಾದಕರು ಮೊದಲ ಕಂತಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದರು:

ಫ್ರೆಂಚ್ ಬರಹಗಾರನೊಬ್ಬ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ನೀಡಿದ್ದಾನೆ. ದೇಶ, ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಪರಿಮಿತವಾಗದ, ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಮಾನವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ವಸ್ತು ಇದರದ್ದು. ಈ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಈ ಹಿಂದೂ ಸಂತನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಮಾನವ ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾತ್ಮಕವಾದ ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಮುನ್ನ ರೋಲಾ ನಲವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದ. ಯುರೋಪಿನ ಚಿಂತಕರು ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಏಷ್ಯದ ಬರಹಗಾರರ ಜತೆ ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ನೇಹಭಾವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅದು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಮನಗಂಡು ಅದನ್ನೂ, ಅಂತಹ ಹಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಬಿಟ್ಟ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ: "ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅವಶೇಷಗಳು ಚದುರಿಬಿದ್ದಿವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸತ್ವದ ಸುಭದ್ರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತಾಯಿ ಭಾರತಿಯು ಹುಡುಕಲು ಕಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಉತ್ತಮ ಶಿಲ್ಪಿಯೊಬ್ಬನ ನಕಾಶೆಗಳು ಮತ್ತು ಹವಣುಗಳು ಅವಳಲ್ಲಿವೆ. ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳೋಣ."

"ನಾನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ವೈಚಾರಿಕ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ, ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತನೆ ಬಸವಳಿದು ಸ್ತಬ್ಧವಾದ ಅನಂತರದ ಜಡವಾದ ಕನಸನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ (ಬೀಂದ್ರಿಯವರ ಪ್ರಯೋಗ — 'ದರ್ಶನ'ದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಕನಸು) ಚೈತನ್ಯ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಅರಿತ, ಕ್ರಿಯೆಯ

ಹರಿತ ಆಯಾಮದೊಳಗೆ ಮುಳುಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ತಂದೆ — ಅವೆಂದರೆ ಜನಸಾಗರದ ಕುರುಬ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ನಾಯಕ ವಿವೇಕಾನಂದ."

'ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಜೀವನ'ದ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಾದ 'ಹಂಸಗೀತೆ' ಮತ್ತು 'ನದಿ ಪುನಃ ಸಮುದ್ರದೊಳಗೇರಿತು' — ಇವುಗಳನ್ನು ಓದಿ ಪುಳಕಿತರಾದ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಬ್ಬರು "ಆರ್ಷ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ಸಿದ್ಧ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ವಿದ್ವತ್ತುಳ್ಳವರು ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ಬರೆದಾರು" ಎಂದರಂತೆ.

ಸ್ವೇನ್ ಅಂತರ್ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ತತ್ವಜ್ಞ ಹೆನ್ರಿ ಬರ್ಗ್‌ಸನ್ ಭಾರತೀಯ ಯೋಗರಹಸ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ ರೋಲಾ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದನು. ಡಾ. ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಮಾಟ್ ಇಬಾನ್‌ಜ್, ದೇಶದಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೋಲಾ ಬರೆದ 'ವಿವೇಕಾನಂದರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸಂದೇಶ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ. ಈ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥವು ಇತರರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು ಎಂದನು. ತನಗೆ ಒದಗಿದ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ರೋಲಾ ಪುಸ್ತಕದ ಹಲವೆಡೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ: "ದೇವರೆಂಬ ನದಿ ಎಲ್ಲ ಹೊಳೆ, ಹಳ್ಳಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಪ್ರೇಮವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ವಿಶ್ವದ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಣಿಸಲು ಅವರ ದಿವ್ಯಗಂಗೆಯಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ..."

"ನಾನು ಕಂಡರಿಸಿದ ಈ ಮಾನವವಿಗ್ರಹ ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಮೂವತ್ತುಕೋಟಿ ಜನರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜೀವನದ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ. ಯುರೋಪಿನ ನಿದ್ರೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಗೆಡವಿದ ಮತಭ್ರಾಂತ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹೃದಯಸಂಗೀತದ ದನಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಸೆ. ಅಮರ್ತ್ಯದ ರಕ್ತದಿಂದ ಅದರ ತುಟಿಗಳನ್ನು ತೇವಗೊಳಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ."

ರೋಲಾನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಧನಗೋಪಾಲ

ಮುಖರ್ಜಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ: “ಇವು ನಿಮ್ಮ ಬಿಫೋವೆನ್ ಮತ್ತು ಜೀನ್ ಕ್ರಿಸ್ಟೋಫೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಬರೀ ಪುಸ್ತಕವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಮಾನವಕುಲದ ಪಾವಿತ್ರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಹಾ ಕಾವ್ಯ ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಪಾವಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ನೀವು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೀರಿ.

“ನಿಮ್ಮ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬರಿಯ ಹಿಂದೂ ಸಂತರಲ್ಲ, ಆಧುನಿಕ ಆತ್ಮ, ದೇವತ್ವವನ್ನೊಡಲಿಸಿ, ಪಡುವ ಯಾತನೆ. ಮಾನವದೇವನು ದೇವಮಾನವನಾಗಿ ಪಡುವ ಈ ನೋವು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್‌ನ ‘ಕನ್‌ಫೆಷನ್ಸ್’ ಬಿಟ್ಟರೆ ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಕಾಣಿಸಿಗದು. ನಿಮಗೆ ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ, ನಾನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ರಹದಾರಿ ಪಡೆದು ಕೊಂಡೆ. ಅನಂತ ಜ್ಞಾತಿಯ ರಹಸ್ಯಮೂಲಕ್ಕೆ ಪೂಮೀಥಿಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಾನು ಕರೆದೊಯ್ದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

“ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು—ಅವರ ನೇರ ಶಿಷ್ಯರು ಅರಿತಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಳ ಆದರೆ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿವಂತರು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬದುಕಿ ನಿಮ್ಮ ಈ ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದ್ದರೆ! ಅವರು ಖಂಡಿತ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು, ಭಾರತ ಗುರುತಿಸುವ ಏಕೈಕ ನೈಜ ರೂಪ, ನಿಮ್ಮ ವಿವೇಕಾನಂದರು.

“ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸನಾತನ ಭಾರತವಾಗಿದ್ದರೆ, ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯ ಸನಾತನದ ಪ್ರಕ್ಷೇಪ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅಸ್ತಿತ್ವ, ವಿವೇಕಾನಂದರು ಚಲನೆ, ಎರಡು ಮೀಟುಗಳಿಂದ ಪೂಜ್ಯತೆಯ ಎಂಥ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಮೇಳವನ್ನು ನೀವು ರಚಿಸಿದ್ದೀರಿ!”

ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ ರೋಲಾ ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾನೆ:

“ನನ್ನ ದೇಹಾದ್ಯಂತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರವಾಗಿ ಪುಳಕ ಗೊಳ್ಳದೆ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಹೋದ ಅವರ ವಾಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ನಾಯಕನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ಆ ಮಾತುಗಳು ಎಂತಹ ರಭಸ ವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಪರವಶತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರ ಬಹುದು!”

ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಅಲ್ಪಾಯುಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತ, ಅವರು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ತಂದಿತ್ತ ವೇದಾಂತದ ಭಂಡಾರ—‘ಭಾರತದ ಧ್ಯೇಯ’ದ ಬಗ್ಗೆ ಓದುಗರ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ: “ಆ

ಕ್ರೀಡಾಪಟುವಿನಂಥ ದೇಹಕ್ಕೆ ಚಿತೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದಾಗ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಚಿತೆಯ ಬೆಂಕಿ ಇನ್ನೂ ಆರಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬುದ್ಧಿಯೊಳಗಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಅಗ್ನಿಹಂಸವು ಮರುಹುಟ್ಟು ಪಡೆದು ಮೇಲೇಳುವಂತೆ ಭಾರತದ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯು ನವನವೋದ್ದೇಷವಾಗಿ ಮೇಲೆದ್ದಿದೆ. ಭಾರತದ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ, ವೇದಕಾಲದಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಜನಾಂಗದ ಕನಸುಗಾರ ಆತ್ಮವು ಚಿಂತಿಸಿದ್ದ ಮಹಾ ಸಂದೇಶದ ಬಗೆಗಿನ ಶ್ರದ್ಧೆ— ಉಳಿದ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದ ಸಂದೇಶ ಅದು.”

ವಿವೇಕಾನಂದರ ಹಲವು ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ರೋಲಾ ಭೇಟಿ ಯಾಗಿದ್ದನು. ಮೇಡಂ ಕಾಲ್ಟೆಗೆ ರೋಲಾ ಬರೆದ ಪತ್ರದ ಭಾಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಾಡುಗಾರ್ತಿ ಮೇಡಂ ಕಾಲ್ಟೆ ತನ್ನ ಏಕೈಕ ಪುತ್ರಿಯ ಸಾವಿನಿಂದಾದ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಳು. ಬೇರೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅತಿ ಸರಾಗವಾಗಿ, ಅತಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಮಾತಿಗೆ ಮೇಡಂ ಕಾಲ್ಟೆ ಜೀವಂತ ಉದಾಹರಣೆ ಯಾಗಿದ್ದಳು [ಸಿದ್ಧರು ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಸಾಧನೆ ಮಾಡ ದವರಿಗೂ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದನ್ನುವ ವಿಷಯ ಈ ಪತ್ರ ದಲ್ಲಿದೆ].

ಪ್ರೀತಿಯ ಮೇಡಂ

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಆಳವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ತಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾಮಿಜಿ ಯನ್ನು ನೋಡಿರುವ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಪುಸ್ತಕವು ಯಾವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲೂ ನಿರಾಸೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಎಷ್ಟೋ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು! ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡುವೆ ಎಂದು ನನಗೀಗ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಜಿಯ ಮತ್ತು ಪರಮಹಂಸರ ಜತೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಜೀವಿಸಿದ್ದೆ—ಗಂಗಾ ತಟದಲ್ಲಿನ ದಕ್ಷಿಣೇಶ್ವರದ ಅವರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಗಟ್ಟಲೆ ಕೂತ ಹಾಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಪ್ರೀತಿಯ,

ಮೇಡಂ ನನ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗಿದೆ ಎಂದು ನಂಬಿ.

ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆ ಎರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ

ಸಿಗ್ಮಂಡ್ ಫ್ರಾಯ್ಡ್‌ಗೆ ರೋಮೇ ರೋಲಾ ಬರೆದ ಪತ್ರ

ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮಿತ್ರನೇ,

ಧರ್ಮಗಳ ಬಗೆಗಿನ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ, ಹೆಚ್ಚು ವಾಸ್ತವವಾದ, ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆ ಅಥವಾ ಸಂವೇದನೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನೂ ನೀನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಆಶೆ.

ನನ್ನ ಅರ್ಥ ಇದು: ಎಲ್ಲ ಕಂದಾಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಚರ್ಚೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಟನೆ, ಎಲ್ಲ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಎಲ್ಲ ತರಹದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉಳಿವಿನ ಆಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ, ಸರಳ ಹಾಗೂ ನೇರವಾದ, 'ಶಾಶ್ವತ'ದ ಸಂವೇದನೆಯ ಸತ್ಯತೆ (ಇದು ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು).

ಈ ಸಂವೇದನೆಯು ನಿಜವಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಭಾವನೆಗಳಂತೆ ಇದೂ ವಾಸ್ತವವಾದದ್ದು, ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಜತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದದ್ದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸರಾಸರಿಯ ಖಚಿತತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು.

ನೀನು ಬಹುಶಃ ಇದನ್ನು Zwangsneurosen ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದೇನೋ. ಆದರೆ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಕ್ರೈಸ್ತೇತರ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಧಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ಪೌರಸ್ತ್ಯ ದಿವ್ಯಚೇತನಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಕರವೂ, ಪುಷ್ಟಿಕರವೂ ಆದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪೌರಸ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವಿಸಬಹುದಾದ ವಿಚಾರ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು ಸಮಕಾಲೀನ ಮಹಾಚೇತನಗಳು (೧೯ನೆ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮಾಕೃಷ್ಣ ಹಾಗೂ ೨೦ನೆ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದ ವಿವೇಕಾನಂದ) ಬಗೆಗೆ ನನ್ನ ಬರಲಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ.

ನನಗಂತೂ ಈ ಭಾವನೆ ತುಂಬ ಪರಿಚಿತವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಭಾವನೆ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹೊಸದುಗೊಳಿಸಲು ಈ ಭಾವನೆಗೆ ಸದಾ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಪಕ್ಕಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ತೊಗಟೆಯ ಒಳಗಿರುವ ತೇವದ ಪದರದಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿರುವ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶನ ಶಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ—ಈ ಆಂತರಿಕ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಸಹ—ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ಅಹಿತವಾಗಲಿ, ನೋವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ಣ ಧಾರ್ಮಿಕ ಜೀವನವನ್ನೂ (ಈ ನಿರಂತರವಾದ ಸಂವೇದನೆಯಿಂದಾಗಿ), ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ವೈಚಾರಿಕ ಜೀವನವನ್ನೂ (ಭ್ರಮಾರಹಿತವಾದದ್ದು) ನಡೆಸುತ್ತ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈ ಸಾಗರಸದೃಶ ಭಾವನೆಯು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ನಾನು ಶಾಶ್ವತ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ... ಇನ್ನೂ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಭಾವನೆ ಒಂದು ವಾಸ್ತವತೆಯಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ತಬ್ಬಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಮಾಂತ್ರಿಕ ಸ್ಪರ್ಶ. ಅನೇಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ (ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೈವಿಧ್ಯದೊಡನೆ) ಇಂತಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಿರುವೆನಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಅಂತರಂಗದ ಒರತೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಹಾಕಿ, ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಸಿ, ಅನೇಕ ಚರ್ಚುಗಳಿಂದ ಆವಿಯಾಗಿಸಿ ಜನತೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ—ವಿಷ್ಣುವಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ ಈ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವನೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗುವುದು ಚರ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎನ್ನುವಷ್ಟು.

ಪದಗಳ ಸಂದಿಗ್ಧ ಬಳಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಈ ಪದಗಳೆಂದರೆ—ನಂಬಿಕೆ, ಕಂದಾಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿ ತಲೆಬಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರ ಚೈತನ್ಯದ ಆಕರಕ್ಕೆ ಮೊರೆಹೋಗುವುದು.

ಪ್ರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತನೇ — ನನ್ನ ಹಾರ್ಡಿಕ ಗೌರವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರಲಿ.

